

فرصت‌ها و تهدیدهای یادگیری الکترونیکی و راهکارمقابله با تهدیدها

زهره دوستی^۱، مسعود معدنی پور^۲، فاطمه بیگدلو^۳

دانشگاه پیام نور کرج، dosti.zk69@gmail.com

علمی و کاربردی تاکستان frybad851@gmail.com

چکیده

امروزه باتوجه به پیشرفت در جوامع مختلف در سطح جهان بحث آموزش از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای برخوردار شده است به همین جهت به بررسی مزایا و معایب آموزش الکترونیک پرداخته می‌شود. استفاده از روش‌های سنتی برای یادگیری هرروز پرهزینه‌تر از گذشته می‌شود و تنها به این ختم نمی‌شوند بلکه مسائلی از هدر رفتن زمان در رفت‌وآمد، و نیز قطع بیشتر درختان و مصرف منابع دیگر برای تهیه کردن منابع آموزشی، نیز می‌شود.

یادگیری الکترونیکی مفهومی است بیانگر بکارگیری فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در فرآیند آموزش، به عبارت دیگر محتوای دوره آموزشی با استفاده از انتقال متن، صدا و تصویر به فراگیر ارائه می‌شود تا با بهره‌گیری از ارتباط دوسویه بین فراگیران و اساتید یا بین خود فراگیران، برگزاری دوره‌های آموزشی در بالاترین سطح از هر مکان و در هر زمان میسر می‌شود، تعریف کرده‌اند. شیوه پژوهش کتابخانه‌ای و مروری است و هدف از انجام پژوهش یافتن فواید و چالش‌های یادگیری الکترونیکی و راهکارهای جهت رفع چالش‌ها است

کلیدواژه: یادگیری الکترونیکی، فناوری، آموزش، یادگیری

مقدمه

تحول و تکامل فناوری اطلاعات همه بخش‌های جامعه از جمله حوزه ی آموزش را تحت تاثیر قرار داده است میزان تاثیر در همه جا و همه موارد یکنواخت نیست چرا که ویژگی‌ها و زیر ساخت‌های جامعه یکسان نیست و بهره آنها از علم و فناوری در مواردی بسیار متفاوت است شکافی که در عرصه‌های اقتصادی و علمی بین جوامع پیشرفته و عقب مانده وجود دارد به نوعی به عرصه ی بهره مندی از فناوری اطلاعات و ارتباطات هم کشیده شده است. استفاده از فناوری‌های نوین اطلاعات و ارتباطات در حوزه ی آموزش از راه دور می‌تواند یکی از گزینه‌های مورد توجه برای پر کردن خلاهای آموزشی در نبود دسترسی به آموزش حضوری باشد که پیش شرط استفاده از یادگیری الکترونیکی وجود زمینه و بسترهای لازم و دیدگاه روشن درباره ی آن در برنامه توسعه ملی است (بابایی، ۱۳۸۹)

ظهور شبکه‌های ارتباطی گسترده از قبیل اینترنت، در کنار ابزار و امکانات آموزشی پیشرفته، باعث تحول در روش‌های آموزشی شده و این امکان را فراهم ساخته است که بتوان طیف وسیعی از جویندگان علم را در نقاط مختلف و از فواصل دور و نزدیک تحت پوشش شبکه آموزشی در آورد و با روش‌هایی متفاوت از انواع سنتی، بدون نیاز به شرکت در کلاس‌های حضوری، آموزشهای علمی و تخصصی را به

مرحله اجرا درآورد. این روش آموزشی نوین که از آن به آموزش الکترونیکی یاد می‌شود، به عنوان پیشرفته ترین روش آموزشی در دنیای امروز مطرح است و از انواع فناوری‌های پیشرفته نظیر شبکه های اینترنتی، بانک‌های اطلاعاتی، مدیریت دانش و ... بهره می‌برد. (خوشرنگ و همکاران، ۱۳۹۳).

در عصر حاضر و براساس تجربه حاصل از آموزش در سالیان گذشته باید پذیرفت که آموزش الکترونیکی یک ضرورت محسوب می‌گردد، چرا که این روش بسیاری از محدودیت‌های معمول در آموزش فیزیکی را حذف کرده و با افزودن شرایط شبیه‌سازی شده کمک آموزشی، محیطی ایده‌آل و آرمانی برای انتقال اطلاعات آموزشی را فراهم نموده است (داودی، ۱۳۹۱).

واکر می‌گوید: مفهوم یادگیری الکترونیکی می‌تواند شامل فعالیت‌های گسترده‌ای باشد، از پرداخت شهریه بصورت الکترونیکی و پشتیبانی از یادگیری از راه دور تا فعالیت‌های مبتنی بر رایانه مجزا، یادگیری الکترونیکی به هر کدام یا ترکیبی از فعالیتهای زیر اشاره دارد:

- استفاده از وب به عنوان جایگزین و/یا مکمل کتابخانه ؛
- استفاده از رسانه ی الکترونیکی برای گرد آوری و ارایه ی مطالب یادگیری؛

- استفاده از اشتراک الکترونیکی فضاهای یادگیری، محل‌های مباحثه و....

- استفاده از شبیه سازی، دنیای مجازی و....

- استفاده از سنجش و بازخورد الکترونیکی (بابایی، ۱۳۸۹)

همانگونه که مشاهده می‌شود دامنه و ضرورت یادگیری الکترونیکی بسیار گسترده و وسیع است که در این مجال نمی‌گنجد اما آنچه حایز اهمیت است فواید آن و تهدیدهای آن و راهکارهای مقابله با تهدید یادگیری الکترونیکی است که در ادامه به آن اشاره شده است.

تعریف اصطلاحی و مفهومی یادگیری الکترونیکی

«آموزش الکترونیک» به مجموعه فعالیت‌های آموزشی گفته می‌شود که با استفاده از ابزارهای الکترونیکی اعم از صوتی، تصویری، رایانه‌ای، شبکه‌ای و مجازی و... صورت می‌گیرد. به عبارتی کلیه ی برنامه‌هایی را که از طریق شبکه‌های رایانه‌ای به ویژه اینترنت، منجر به یادگیری می‌شود، یادگیری الکترونیکی می‌نامند.

به طور کلی هدف آموزش الکترونیکی فراهم نمودن امکان دسترسی یکسان، رایگان و جستجوپذیر در دوره‌های درسی و ایجاد فضای آموزشی یکنواخت برای اقشار مختلف در هر نقطه و بهینه‌سازی شیوه‌های ارائه مطالب درسی به منظور یادگیری عمیق‌تر و جدی‌تر